

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Мороз Алли Миколаївни «Адміністративно-правове забезпечення нормування у будівництві», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Сьогодні розвиток регулювання відносин у сфері будівельної діяльності на національному рівні отримує особливе значення у зв'язку з необхідністю формування єдиної правової думки з цього приводу, яка б відповідала вимогам сучасності. Однак слід зазначити, що вітчизняні наукові дослідження адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності є дещо фрагментарними. Розглядаються здебільшого господарсько-правові аспекти регулювання в будівництві, і лише в останні роки з'являються дослідження, присвячені певним питанням адміністративно-правового регулювання будівельних відносин. Значимість будівельної галузі як важливої складової економіки України і поглиблення економічних кризових явищ у світі, а також наявність численних конфліктів інтересів забудовників з інтересами громади і потреба в створенні більш сприятливих умов для розвитку будівельної галузі спонукають науковців до дослідження шляхів покращення ситуації в будівельній сфері, зокрема засобами адміністративно-правового регулювання.

До того ж, недостатньо чітко визначено механізм правового регулювання у цій сфері, на який активно впливають інститути громадянського суспільства. Тому вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду адміністративно-правового забезпечення нормування у сфері будівництва, виявленого на сучасному етапі розвитку держави і права, та розробка науково обґрунтованих засобів їх вирішення мають сприяти удосконаленню законодавства України, що обумовлює вибір теми роботи та її актуальність.

Дисертаційну роботу виконано в межах реалізації теми науково-дослідної роботи «Актуальні проблеми забезпечення безпеки та правопорядку в Україні» (державний реєстраційний номер 0112U003548).

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Необхідно зазначити, що дисертаційні положення, висновки та рекомендації достатньою мірою обґрунтовані та базуються на матеріалах правової публіцистики, довідкових видань у цій сфері та статистичних даних.

Основні положення роботи, висновки, рекомендації, пропозиції про внесення змін до чинного законодавства оприлюднені автором на трьох

науково-практичних конференціях та висвітлені у шести наукових статтях, п'ять з яких, надруковано у вітчизняних фахових виданнях і одному зарубіжному науковому виданні.

Обґрунтованість і достовірність результатів дослідження забезпечено використанням низки загальнонаукових та спеціальних методів пізнання та наукового дослідження. Їх застосування визначило логічну побудову дисертації та дозволило послідовно й науково обґрунтовано реалізувати мету і завдання, поставлені на початку дослідження.

Безсумнівною перевагою роботи є використання та аналіз великого обсягу наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, розробок фахівців в галузі адміністративного, господарського, цивільного, кримінального, екологічного права та адміністративної діяльності, статистичних матеріалів щодо діяльності органів виконавчої влади та нормативно-правових актів, як законодавчих, так і підзаконних у сфері будівельної діяльності.

Дисертант поставив перед собою досить важливу мету – розробку нових науково-обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення нормування у будівництві.

Відповідно до головної мети дослідження дисертантом чітко сформульовані основні завдання наукової роботи. Слід зазначити, що крім суто наукового значення, цілі дисертаційного дослідження передбачають аналіз актуальних проблем на сучасному етапі розвитку держави та внесення пропозицій до чинного законодавства, вдосконалення державного регулювання у сфері будівельної діяльності.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Дисертаційному дослідженню Мороз А.М. притаманний належний рівень наукової новизни. Автор узагальнює та всебічно розглядає наукові праці провідних українських і зарубіжних науковців, успішно демонструє характерні особливості власних напрацювань, чим, власне, і відзначає наукову новизну одержаних результатів.

Викликає науковий інтерес наведене авторське визначення поняття адміністративно-правового механізму забезпечення нормування у будівельній галузі. Дисертант пропонує розуміти під ним наступні види управлінського впливу держави: встановлення уповноваженими органами державної влади й місцевого самоврядування відповідного порядку здійснення будівельної діяльності (у тому числі, повинен включати випадки її обмеження й припинення); ефективне здійснення та реалізація державної дозвільної політики у сфері містобудування; забезпечення координації, планування, комплексного програмування у сфері будівництва; виконання контрольних і наглядових функцій за діяльністю суб'єктів будівництва; застосування заходів

адміністративного впливу до осіб, які порушують установлений порядок здійснення будівельної діяльності.

Автор приділяє увагу питанням управління будівництвом і житлово-комунальним господарством, яке охоплює дві важливі складові частини економіки України: будівництво й житлову сферу. За визначенням дисертанта будівництво є галуззю матеріального виробництва, яка забезпечує створення та реконструкцію об'єктів виробничого, комунально-побутового, соціально-культурного й житлового призначення. Житлова сфера включає управління житловим фондом і об'єктами комунального господарства, їх утримання, будівництво й ремонт.

Заслуговує на увагу теоретичний підхід до авторського визначення поняття адміністративно-правових відносин у сфері будівельної діяльності, під якими дисертант пропонує розуміти комплекс суспільних відносин, учасниками яких є фізичні та юридичні особи (у т.ч. органи державної влади та органи місцевого самоврядування) наділені цивільно-правовими й публічними правами, призначенням діяльності яких є досягнення високоякісних, позитивних змін життєдіяльності суспільства, створення об'єктів нерухомості різного призначення та застосування заходів адміністративного впливу (в тому числі адміністративного покарання) до осіб, які порушують встановлений порядок здійснення будівельної діяльності.

Обґрунтовуються пропозиції про доцільність систематизації законодавства у будівельній галузі шляхом об'єднання в єдиний кодифікований нормативний акт у зв'язку зі зміною соціально-політичних реалій.

Чимало слушних міркувань висловлено дисертантом щодо запровадження позитивного досвіду зарубіжних країн у сфері будівельної діяльності.

Автор зазначає, що провідні країни світу вже давно почали процес децентралізації управління господарством і активно запроваджують практику професійного саморегулювання будівельної діяльності. Зокрема, дисертант вказує, що на Заході Європи діють організації професійного самоврядування інженерів-будівельників, архітекторів, дизайнерів, урбаністів, які у багатьох випадках мають назву палат.

Робота завершується стисло сформульованими висновками й пропозиціями

Наукова та практична цінність дисертації. Аналіз змісту роботи свідчить про самостійну, завершену, аргументовану, комплексну роботу і дозволяє констатувати високий науково-теоретичний та прикладний рівень проведеного дослідження. Вдала структурна побудова дисертації свідчить про науково вивірених та аргументований підхід до вирішення поставлених завдань

і досягнення мети дослідження. Висунуті й обґрунтовані дисертантом положення та рекомендації становлять значну наукову цінність, оскільки в дисертації пропонуються нові шляхи вирішення важливого загальнодержавного завдання, яке реалізується у сфері дії права та за допомогою права.

Положення і висновки дисертації можуть бути використані у науково-дослідній сфері, правотворчості, правозастосовчій діяльності та у навчальному процесі. Зокрема, вони можуть бути використані та використовуються у сфері науково-дослідної діяльності – для подальшої розробки проблемних питань адміністративно-правового забезпечення реалізації державної політики у галузі будівництва. У сфері правозастосування – теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть застосовуватися компетентними органами, зокрема органами виконавчої влади, для забезпечення нормування у галузі будівництва. У сфері правотворчості – при внесенні змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема до Кодексу України про адміністративні правопорушення. У навчальному процесі – під час викладання дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес». Використання результатів дослідження підтверджується відповідними довідками та актами впровадження.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Позитивна оцінка окремих аспектів рецензованої роботи та проведеного дисертаційного дослідження в цілому не виключає можливості й необхідності висунути низку зауважень критичного та дискусійного характеру:

1. Зокрема дисертантом при визначенні одного з напрямків розвитку промисловості будівельних матеріалів необхідно було б визначити основні заходи державної підтримки промисловості будівельних матеріалів.

2. Дисертанту, характеризуючи сучасний період розвитку адміністративного регулювання у сфері будівельної діяльності, доцільно було б зазначити негативні та позитивні аспекти адміністративно-правового регулювання.

3. При визначенні поняття державного контролю у сфері будівництва, визначаючи елементи системи державного контролю у сфері будівництва, автор не зосередив увагу на його спеціальних ознаках. Вважаємо, що при цьому дисертація в науковому плані тільки б виграла, якби здобувач охарактеризував ці ознаки.

4. На нашу думку, характеризуючи інститут адміністративної відповідальності у сфері будівництва, автору доцільно було б провести порівняльно-правовий аналіз використання інституту адміністративної відповідальності зарубіжних країн та України.

Однак зазначені недоліки та дискусійні зауваження не мають принципового характеру і не можуть істотно знизити загальну позитивну оцінку дисертації.

Висновок:

Зміст дисертаційного дослідження висвітлено досить повно, виклад запропонованих у роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел з проблематики дисертаційного дослідження. Автором сформульовані свої висновки, які здатні стати значним внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права. В цілому дисертація Мороз Алли Миколаївни – це самостійне, завершене наукове дослідження.

Дисертаційне дослідження Мороз Алли Миколаївни на тему: **«Адміністративно-правове забезпечення нормування у будівництві»** відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167. Мороз Алла Миколаївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

Головний інспектор 2-го відділу
(взаємодії з оперативними підрозділами)
1-го управління (аналітичного)
Департаменту кримінального аналізу
Національної поліції України

Анна Титко